

Statens energimyndighet
Box 310
631 04 Eskilstuna

Angående förstudie till hur Gotland kan användas som pilot i omställningen till ett förnybart energisystem

Regeringen har uppdragit åt Statens energimyndighet att ta fram en förstudie till hur Gotland kan användas som pilot i omställningen till ett förnybart energisystem i Sverige. I uppdraget ska myndigheten bland annat beskriva vad som krävs för att projektet praktiskt ska kunna genomföras i full skala (regeringsbeslut 2017-06-29 M2017/01768/Ee).

Förstudien ska bland annat innehålla en plan på vilka åtgärder som bedöms vara nödvändiga. Slutprodukten ska vara en genomförandeplan med väl underbyggda åtgärder. Uppdraget redovisades vid Gotlands energidialog den 24 oktober 2017.

Naturskyddsföreningen Gotland med drygt 1400 medlemmar vill med anledning av uppdraget till Energimyndigheten framföra följande synpunkter. Föreningen har bland annat till uppgift att agera i natur- och miljöskyddsärenden, att sprida kunskaper om naturen och miljön på Gotland och att bidra till vården av det gotländska natur- och kulturlandskapet.

Föreningen stöder syftet med förstudien och anser det angeläget att utarbeta förslag till miljömässigt anpassade åtgärder som bidrar till ett förnybart energisystem såväl på Gotland som i riket som helhet. Föreningen vill samtidigt peka på vikten av att uppfylla såväl de svenska miljömålen om bland annat ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv som de globala målen enligt Agenda 2030 med krav på att bland annat skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Vindkraften utgör en del i omställningen till ett förnybart energisystem. Föreningen anser generellt att vindkraften har en viktig funktion i samhället men att den ska byggas på de mest lämpliga platserna där den inte riskerar att allvarligt skada höga naturvärden. Se t ex Naturskyddsföreningen Gotlands *Vindkraftspolicy* (2008) och Naturskyddsföreningens studiehandedning *Vindkraft på rätt plats* (R. Olsson 2014).

Vad gäller vindkraften på Gotland har Region Gotland uttryckt en hög ambitionsnivå med ett mål på 1,75-2,5 TWh per år. År 2015 gav vindkraften ca 0,45 TWh. Det går idag inte att ansluta mer förnybar el på grund av begränsad överföringskapacitet till fastlandet.

Vindkraften på Gotland är idag utbyggd framförallt på Näsudden (som huvudsakligen aldrig varit föremål för tillståndsprövning enligt Miljöbalken) medan flera andra projekt bland annat Mästermyr, Forsvidar och Boge fått avslag vid miljöprövningen på grund av hotet mot skyddade rovfågelsarter (MMÖD M 8344-11, MMD 528-15 och MMD 5993-15).

Ytterligare ett flertal domar (MMÖD M 7639-11, MMÖD M 10072-12, MMD M 3905-12, MMD M 260-13, MMD M 2571-13, MMD M 2627-15, MMD M 2728-15, MMD M 680-15, MMD M 1797-15, MMD M 1423-14, MMD M 1394-14) bekräftar denna rättspraxis.

Med den kunskap om lokala naturförhållanden som föreningen besitter bedömer vi att även flertalet andra utpekade utbyggnadsområden i översiktsplanen, exempelvis Lojsta och Forsviden, av samma orsak inte kommer att få tillstånd. Möjligheterna till en fortsatt stor vindkraftutbyggnad på Gotland är således starkt begränsade. För Energimyndigheten bör detta vara angeläget att beakta för att kunna ta fram en genomförandeplan med väl underbyggda åtgärder.

Även en eventuell storskalig utbyggnad av vindkraft till havs i vattnen runt Gotland skulle stå i konflikt med andra miljömål enligt vår bedömning.

Naturskyddsföreningen Gotland ser gärna fram mot en fortsatt dialog och erfarenhetsutbyte med Energimyndigheten i detta och andra ärenden.

Naturskyddsföreningen Gotland

Anncatrin Hjernquist
ordförande

Richard Bernström
vice ordförande